

Fogyatékosággal élők

Esélyegyenlőségi gátak

A közlekedés, tájékozódás

Ez ugyanazokat a problémákat okozza a fogyatékosággal élőknek a felsőoktatási intézményben is, mint a mindennapi életben. Megoldásként szóba jöhet az, hogy a közoktatási törvény által létrehozott közalapítvány feladata lenne az is, hogy a felsőoktatási intézményekben is támogassa az akadálymentesítési, átalakítási munkákat. (Megjegyzendő, hogy a régebbi építésű egyetemek mozgássérültek számára igen nehezen, vagy egyáltalán nem tehetők akadálymentessé, mert az épület minden részének elérése hosszú lépcsőkön történik, ezek szervesen beleillenek az épület szerkezetébe, és ha van is lift, az is csak ilyen lépcsőkön érhető el). Ezért a mozgássérülteknél, vagy az olyan látássérülteknél, akik súlyos tájékozódási problémákkal küzdenek, és ezért önálló közlekedésre nem is igen taníthatók meg, a tanulmányok folytatásának megfelelőbb módja lehet a levelező képzés.

Csakhogy a hallgatók támogatásáról és az általuk fizetett díjakról szóló 144/1996. (IX. 17.) kormányrendelet szerint a levelező, vagy esti képzésben részt vevő hallgatókat nem illeti meg számos támogatás (tanulmányi ösztöndíj, szociális támogatás, tankönyv- és jegyzettámogatás, köztársasági ösztöndíj), sőt nekik a nappali tagozatosoknál jóval magasabb tandíjat kell fizetniük, amelynél esetleg az intézmény adhat kedvezményt, de ennek feltételeit a rendelet nem dolgozza ki olyan szigorúan, így ilyen kedvezményre aligha számíthatnak. Indokolt lenne ezért a fogyatékosággal élő, de államilag finanszírozott első alapképzésben, kiegészítő alapképzésben, első szakirányú továbbképzésben levelező formában részt vevő hallgatókat a rendelet módosításával ugyanolyan elbírálásban részesíteni, mint a nappali tagozatos hallgatókat. Így megilletnék őket az előbb említett támogatások, és mérsékeltebb tandíjat kellene fizetniük, ami alól jó tanulmányi eredményük esetén mentességet is kaphatnának.

Papp László dolgozatában megjegyzi, azt is, hogy egyes fogyatékosággal élő tanulók különböző okokból (jobb elérhetőség, megközelíthetőség stb.) olyan felsőoktatási formában vesznek részt, amely államilag nem finanszírozott, s mint ilyen, költségtérítéses. Mérlegelendő lenne, hogy a fentebb említett közalapítvány nyújtson támogatást az ilyen képzési formákban tanuló fogyatékosággal élőknek, ha ezeket a formákat a

fogyatékoságukból származó ok miatt választották. A fentebb említett okokból közlekedésre, tájékozódásra nem képes fogyatékosággal élők problémáira megoldást jelentene speciális távoktatási formák kidolgozása és támogatása is. Az ismert területen közlekedni tudó nemlátók problémáin pedig az segítene, ha a később részletezendő személyi segítő feladata lenne az, hogy számukra beiratkozásuk után bemutassa az egyetemet.

Tantermi kommunikáció, információszerzés

Ezen a területen a problémák abban foglalhatók össze, hogy az integrált oktatásban részt vevő fogyatékosággal élőknek gyakran több időt kell fordítaniuk arra, hogy biztosítsák tanulásuk megfelelő körülményeit, mint magára a tanulásra. Ez egyes esetekben azzal jár, hogy a tanulás nem elég hatékony, vagy aránytalan megterhelést okoz, a tanulmányi eredmények romolhatnak, és ez rombolhatja az önbizalmat, önértékelést. A tanulmányok folytatásának megfelelő körülményeinek megteremtésébe számos dolog tartozik:

- a tanulmányi ügyek intézése (órarend megismerése, vizsgákra való jelentkezés),
- a tanulóhoz szükséges információk, anyagok, könyvek megismerése,
- a különböző önálló munkát igénylő feladatok elvégzése (évközi dolgozatok, évfolyamdolgozatok, szakdolgozat megírása, és az ezzel járó feladatok: témaválasztás, anyaggyűjtés, a gyűjtött anyag rendszerezése, feldolgozása stb.),
- jegyzetelés az előadásokon,
- betekintés az adott szakterület alkalmazásába a gyakorlatban,
- a pályaorientációhoz szükséges támpontok megismerése, megfelelő kapcsolatok kialakítása a tanárokkal és diáktársakkal,
- a fogyatékosággal élő kapcsolatban felmerülő negatív sztereotípiák oldása.

Számos probléma csak személyes együttműködéssel oldható meg. Azonban ha ezeket a fogyatékosággal élő nem tudja, vagy csak lassabban tudja kiépíteni, főleg, ha olyan környezetbe kerül, ahol nincs az eddigi életéből régebbi ismerőse (pl. más városba kerül tanulni), akkor súlyos hátrányba kerül ép társaihoz képest minden területen, elszigetelődik.